

NORGES Jeger- og Fiskerforbund

Til: Mattilsynet, postmottak@mattilsynet.no

Advarer mot å spise selvfanger fisk fra Vansjø i Mossevasdraget

Vi viser til Mattilsynets brev av 16. des 2019: «ADVARSEL: Mattilsynet advarer mot fritidsfiske i Vansjø,...», og oppslag på Matportalen i februar 2020, samt plakater satt opp på aktuelle adkomststeder til vannet.

Moss og Omegn Jeger og Fiskerforening organiserer mer enn 500 medlemmer. For oss og mange andre i distriktet representerer mulighetene til fiske i Vansjø en viktig aktivitet.

Fisket i dag:

- Det fiskes både sommer og vinter (isfiske når det er mulig). Først og fremst benyttes vannet av mennesker som bor i de tiliggende kommunene, men det er også mange tilreisende fiskere både fra resten av Østfold og Follo.
- I alt finnes det mer enn 20 forskjellige arter innlandsfisk i Vansjø, der de mest aktuelle matfiskene er gjørs, abbor, gjedde og lake.
- I mange år har det vært drevet et målrettet næringsfiske av Vansjøfiskerne.
- Utenlandske sesongarbeidere i landbruket driver et ganske utstrakt fiske i fritiden. Disse fisker på og spiser andre fiskearter enn norske fiskere gjør, så som brasme og andre karpfisker.
- Moss og Omegn JFF avholder hvert år «Fiskesommer» for barn, hvor det mest fiskes mort, laue og abbor, bare noe av dette er av en størrelse som er aktuell å spise.
- NJFF Østfold har årlig med 100+ ungdomsskoleelever fra tiliggende skoler på overnattingsturer ved Vansjø med fiske som en del aktivitetene.

Vi kan lett være enig i at PFAS-forbindelser er svært uheldige miljøgifter som vi alle ønsker et lavest mulig inntak av.

Grunnlaget for Mattilsynets råd som kom i 2019 er prøver som ble tatt tilbake i 2013 og 2014, og at EFSA i 2018 satte ned grenseverdien for TWI i et midlertidig vedtak (som vi forventer blir gjort permanent).

Vi forstår at Forsvaret siden forrige prøveinnsamling har gjort tiltak for å redusere utlekking av miljøgiftene fra flyplassområdet, i tillegg til at det er mange år siden man sluttet å bruke den aktuelle typen brannslukningsutstyr.

Vansjø består av mange mer eller mindre adskilte bassenger. Selv om alle prøvestasjoner hvor det ble tatt prøver viste forhøyde PFAS-verdier, og selv om fisken ikke er helt stasjonær, kan de lokale forskjellene være betydelige.

Kontoradresse
Pb. 31, 1891 Rakkestad

Telefon
69 22 20 06

Bankgiro
1050. 13 30634

E-post
ostfold@njff.no

Hjemmeside
<https://www.njff.no/fylkeslag/ostfold>

Jakt- og Fiskeglede til alle for alltid !

NORGES Jeger- og Fiskerforbund

Dette betyr at det, slik Mattilsynets selv skriver, er viktig å prioritere arbeidet med å ta nye og omfattende fiskeprøver nå i 2020. Dette må gjøres for flere fiskearter og på flere lokaliteter. Analysene bør gjøres på individnivå og ikke som blandprøver. Da får man også vite mer om variasjonen mellom enkeltindivider. Gjennomsnitt ved inntak av fisk kan likefullt utregnes.

Advarslene mot å spise fisk baseres på TWI, som er et ukentlig fullverdig måltid med det aktuelle innholdet av forurensning. Dette er en regnemåte som oppleves helt uaktuell for noe som ikke er en «basismatvare» for folk rundt Vansjø. Det blir for «fjernt» for vanlige lokalfolk å gå ut fra 52 middagsmåltider med fisk fra Vansjø. Det er vanskelig for folk å relatere til et slikt råd i praksis.

Da hadde det vært mer aktuelt, og forståelig for folk flest, for det er de som man skal informere med dette rådet, om Mattilsynet eller Matportalen hadde gått ut med kostholdsrad på maksimalt antall måltider per måned eller år, slik man har gjort i noen tilfeller for innmat og for områder med stort nedfall av radioaktivt cesium.

Det er viktig at det fremskaffes et ajourført datagrunnlag og at rådene blir nyanserte og begrunnede. En så stor og viktig fiskesjø i nærområdet kan ikke bare «brakkelegges» uten grundige undersøkelser og jevnlig oppfølging.

Moss og Omegn Jeger- og Fiskerforening bisto Moss kommune da det for få år siden ble gjennomført omfattende prøvetaking av fisk i Mossesundet for analyse av mulige miljøgifter etter mange års industriutslipp i sundet. Vi kan eventuelt bistå med den viktige forestående prøvetakingen i Vansjø. Fylkessekretæren i NJFF Østfold, som er utdannet vann- og fiskeforvalter fra NMBU, står også gjerne til disposisjon.

Denne henvendelsen bes besvart.

Med hilsen for

Moss og Omegn Jeger- og Fiskerforening og Norges jeger- og fiskerforbund Østfold

(sign.)

Morten Olsen (leder, Moss OJFF)

Ole-Håkon Heier (fylkessekretær, NJFF Østfold)

Kontoradresse
Pb. 31, 1891 Rakkestad

Telefon
69 22 20 06

Bankgiro
1050. 13 30634

E-post
ostfold@njff.no

Hjemmeside
<https://www.njff.no/fylkeslag/ostfold>

Jakt- og Fiskeglede til alle for alltid !

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Kopi sendt:

- Forsvarsbygg, servicesenter@forsvarsbygg.no
- Moss kommune, post@moss.kommune.no
- Våler kommune, postmottak@valer-of.kommune.no
- Råde kommune, post@rade.kommune.no
- Vannområde Morsa, carina.isdahl@valer-of.kommune.no

Kontoradresse
Pb. 31, 1891 Rakkestad

Telefon
69 22 20 06

Bankgiro
1050. 13 30634

E-post
ostfold@njff.no

Hjemmeside
<https://www.njff.no/fylkeslag/ostfold>

Jakt- og Fiskeglede til alle for alltid !